



EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 18.11.2013
COM(2013) 798 final

2013/0390 (COD)

Predlog

DIREKTIVA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

**o spremembi direktiv 2008/94/ES, 2009/38/ES, 2002/14/ES, 98/59/ES in 2001/23/ES, v
zvezi s pomorščaki**

(velja za EGP)

{SWD(2013) 461 final}

{SWD(2013) 462 final}

OBRAZLOŽITVENI MEMORANDUM

1. OZADJE PREDLOGA

Direktive delovnega prava EU se na splošno uporabljajo za vse sektorje dejavnosti in vse kategorije delavcev. Kljub temu so pomorščaki izključeni ali se lahko izključijo iz področja uporabe šestih direktiv, in sicer brez izrecnega razloga. Med zadevnimi direktivami so:

- Direktiva 2008/94/ES¹ o varstvu delavcev v primeru plačilne nesposobnosti delodajalca (v nadaljnjem besedilu: direktiva o plačilni nesposobnosti delodajalca);
- Direktiva 2009/38/ES² o ustanovitvi Evropskega sveta delavcev (v nadaljnjem besedilu: direktiva o Evropskem svetu delavcev);
- Direktiva 2002/14/ES³ o določitvi splošnega okvira za obveščanje in posvetovanje z delavci (v nadaljnjem besedilu: direktiva o obveščanju in posvetovanju);
- Direktiva 98/59/ES⁴ o približevanju zakonodaje držav članic v zvezi s kolektivnimi odpusti (v nadaljnjem besedilu: direktiva o kolektivnih odpustih);
- Direktiva 2001/23/ES⁵ v zvezi z ohranjanjem pravic delavcev v primeru prenosa podjetij (v nadaljnjem besedilu: direktiva o prenosu podjetij);
- Direktiva 96/71/ES⁶ o napotitvi delavcev na delo v okviru opravljanja storitev (v nadaljnjem besedilu: direktiva o napotitvi delavcev).

Glede na situacijo na nacionalni ravni bi izključitve lahko negativno vplivale na številne pravice, priznane na podlagi Listine Evropske unije o temeljnih pravicah, zlasti na pravico do obveščenosti in posvetovanja v podjetju (člen 27) ter pravico do poštenih in pravičnih delovnih pogojev (člen 31).

Večina držav članic je malo uporabljala izključitve ali jih sploh ni uporabljala. Osem držav članic⁷ pomorščakov ni izključilo iz nobene direktive, osem držav članic pa je

¹ Direktiva 2008/94/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. oktobra 2008 o varstvu delavcev v primeru plačilne nesposobnosti delodajalca (Kodificirana različica), UL L 283, 28.10.2008, str. 36.

² Direktiva 2009/38/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 6. maja 2009 o ustanovitvi Evropskega sveta delavcev ali uvedbi postopka obveščanja in posvetovanja z delavci v družbah ali povezanih družbah na območju Skupnosti (Prenovitev), UL L 122, 16.5.2009, str. 28. Ta direktiva razveljavlja in nadomešča Direktivo 94/45/ES (UL L 254, 30.9.1994, str. 64), kakor je bila spremenjena z Direktivo 97/74/ES (UL L 10, 16.1.1998, str. 22) in Direktivo 2006/109/ES (UL L 363, 20.12.2006, str. 416).

³ Direktiva 2002/14/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2002 o določitvi splošnega okvira za obveščanje in posvetovanje z delavci v Evropski skupnosti, UL L 80, 23.3.2002, str. 29.

⁴ Direktiva Sveta 98/59/ES z dne 20. julija 1998 o približevanju zakonodaje držav članic v zvezi s kolektivnimi odpusti, UL L 225, 12.8.1998, str. 16.

⁵ Direktiva Sveta 2001/23/ES z dne 12. marca 2001 o približevanju zakonodaje držav članic v zvezi z ohranjanjem pravic delavcev v primeru prenosa podjetij, obratov ali delov podjetij ali obratov, UL L 82, 22.3.2001, str. 16.

⁶ Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 96/71/ES z dne 16. decembra 1996 o napotitvi delavcev na delo v okviru opravljanja storitev, UL L 18, 21.1.1997, str. 1.

uporabilo le eno izključitev. Ta položaj lahko povzroči, da se iste kategorije delavcev v različnih državah članicah različno obravnavajo.

Poleg tega, kot je Komisija predhodno poudarila, se število pomorščakov iz držav članic EU stalno zmanjšuje, kar bi lahko bilo problematično v prihodnje, zlasti ker so izkušnje na morju bistvene za nekatera delovna mesta na kopnem. Čeprav bi to lahko bila posledica različnih dejavnikov, je lahko pomanjkanje zanimanja za pomorski poklic okrepljeno z vtisom, da so pomorščaki slabše zaščiteni kot drugi zaposleni⁸.

Trenutne razmere torej ne zagotavljajo enakih konkurenčnih pogojev na evropskem trgu, saj so nekatere družbe izvzete iz določenih obveznosti, zlasti glede obveščanja in posvetovanja, ki so obvezne za konkurenčne družbe s sedežem v drugih državah članicah.

Zato je cilj predloga izboljšati raven varstva pravic, zaščiteneh v skladu z Listino EU o temeljnih pravicah, v delovnem pravu EU in zagotoviti enake konkurenčne pogoje na ravni EU. Poleg tega predlog prispeva k splošnim ciljem politike, ki so zapisani v členu 151 Pogodbe o delovanju Evropske unije, in sicer s spodbujanjem zaposlovanja, boljšimi življenjskimi razmerami in delovnimi pogoji, ustrezno socialno zaščito in dialogom med socialnimi partnerji.

1.1. Usklajenost z drugimi politikami in horizontalnimi cilji EU

Cilj te pobude je oceniti področje uporabe in razloge za izključitev ali možnost izključitve pomorščakov iz direktiv delovnega prava. Komisija se je zavezala, da bo zagotovila združljivost vsakega novega zakonodajnega predloga z Listino EU o temeljnih pravicah in ocenila učinek vseh takih predlogov na pravice in načela, zaščitene v skladu z Listino. V obravnavani zadevi bi odprava izključitev pozitivno vplivala na pravice, ki so zaščitene na podlagi členov 27 in 31 Listine.

Predlog je prav tako popolnoma v skladu s celotno pomorsko politiko za Evropsko unijo, ki je bila vzpostavljena leta 2007 s tako imenovano „modro knjigo“⁹. V tem dokumentu je Komisija vztrajala, da je njen cilj „povečati število in kakovost delovnih mest v pomorskem sektorju za evropske državljane“, zlasti pa je poudarila, da:

„Če želimo, da bi bil ta sektor privlačen za državljane, je treba izboljšati kadrovske politiko in delovne pogoje (vključno z zdravjem in varnostjo) s podporo vseh zainteresiranih strani iz pomorskega sektorja in oblikovati učinkovit regulativni okvir z upoštevanjem njegovega globalnega konteksta.“

Komisija je navedla, da bo za doseg cilja „v tesnem sodelovanju s socialnimi partnerji ponovno ocenila odstopanja od pomorskega sektorja iz delovne zakonodaje EU“.

⁷ AT, BG, CZ, ES, FR, PL, SE in SI.

⁸ Glej, med drugim, sporočilo „Celotna pomorska politika za Evropsko unijo“ (COM(2007) 575 final z dne 10. oktobra 2007) in Poročilo delovne skupine o zaposlovanju v pomorstvu.

⁹ Dokument COM(2007) 575 final z dne 10. oktobra 2007.

Komisija je ponovno potrdila svoj cilj povečati število in kakovost delovnih mest v pomorskem sektorju v svojem sporočilu o „modri rasti“¹⁰, ki so ga v Limassolski izjavi podprli evropski ministri, pristojni za integrirano pomorsko politiko¹¹.

Ta predlog je tudi v skladu s strategijo Evropa 2020 in njenimi cilji, zlasti z vidika zaposlovanja. Izboljšanje kakovosti dela in delovnih pogojev, zlasti pregled obstoječe zakonodaje ter zagotavljanje pametnejšega zakonodajnega okvira EU za zaposlovanje ter zdravje in varnost pri delu, so ključni ukrepi v okviru pobude „Program za nova znanja in spretnosti ter delovna mesta: evropski prispevek k polni zaposlenosti“¹².

2. REZULTATI POSVETOVANJ Z ZAINTERESIRANIMI STRANMI IN OCEN UČINKA

2.1. Posvetovanje z zainteresiranimi stranmi

Pred tem predlogom so potekala številna posvetovanja, tako posebna kot splošna. Komisija je za pripravo te pobude uporabila tudi zunanje strokovno znanje.

Splošna posvetovanja

V okviru vzpostavitve integrirane pomorske politike je bilo vprašanje izključitev iz delovnega prava obravnavano v zeleni knjigi iz leta 2006¹³. Komisija je v sporočilu¹⁴ iz leta 2007 potegnila nekaj sklepov iz posvetovanja, ki se je začelo z zeleno knjigo. Glede delovnih mest v pomorskem sektorju je Komisija navedla: „Zainteresirane strani imajo različna mnenja glede tega, ali so izključitve v zvezi s pomorskimi sektorji iz socialne zakonodaje EU, in katere izmed njih, upravičene, soglašajo pa, da je treba prispevati k enakim svetovnim konkurenčnim pogojem za sektor, in o vlogi, ki jo lahko ima zakonodaja EU v tem okviru.“

Posebna posvetovanja

Oktobra 2007 je Komisija sprejela sporočilo¹⁵, s katerim je začela prvo fazo posvetovanja z evropskimi socialnimi partnerji v skladu s členom 154 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU). Aprila 2009 se je začela druga faza posvetovanja z evropskimi socialnimi partnerji.

Posvetovanje je pokazalo, da imajo socialni partnerji v sektorju pomorskega prometa različne poglede na potrebo po odpravi obstoječih izključitev. Evropska federacija delavcev v prometu (ETF) je podprla odpravo vseh izključitev, Združenje ladjarjev Evropske skupnosti (ECSA) pa je menilo, da razlogi za njihovo uvedbo, ki so povezani s posebnostmi sektorja pomorskega prometa, ostajajo veljavni in da bi bilo zato treba izključitve ohraniti.

¹⁰ Glej sporočilo „Modra rast: možnosti za trajnostno rast v morskem in pomorskem sektorju“ (COM(2012) 494 final z dne 13. septembra 2012).

¹¹ Limassolska izjava, 7. oktober 2012.

¹² COM(2010) 682 final z dne 23. novembra 2010.

¹³ Dokument COM(2006) 275 final z dne 7. junija 2006.

¹⁴ Dokument COM(2007) 574 final z dne 10. oktobra 2007.

¹⁵ Dokument COM(2007) 591 final z dne 10. oktobra 2007.

Obe strani v ribiškem sektorju sta se zavzeli za odpravo nekaterih obstoječih izključitev (direktiva o plačilni nesposobnosti, direktiva o kolektivnih odpustih in direktiva o prenosu podjetij) ali določitev enakovrednih posebnih določb, zlasti glede obveščanja in posvetovanja. Nista zavzeli stališča glede direktive o Evropskem svetu delavcev.

Vsem državam članicam je bil poslan podroben vprašalnik. Komisija je prejela odgovore 20 držav članic¹⁶. Prejete informacije so navedene v Prilogi 3 k poročilu o oceni učinka.

Če povzamemo, poudariti je treba, da so države članice, ki so se odločile uporabiti določbe direktiv za pomorščake, soglasne, da te ne predstavljajo znatnih dodatnih stroškov v primerjavi z njihovo uporabo za podjetja na kopnem. Nobena od teh držav članic, od katerih imajo nekatere zelo razvit pomorski sektor, ne pozna morebitnih negativnih učinkov, zlasti v primeru prodaje plovila. Nasprotno, izkušnja nekaterih pomorskih držav, ki ne uporabljajo izključitev, je bila povečanje flote, medtem ko so se flote držav članic, ki so uporabile izključitve, zmanjšale.

Države članice, ki so uporabile izključitve in odstopanja, soglasno trdijo, da jih je treba ohraniti in da bi uporaba direktiv v pomorskem sektorju povzročila znatne dodatne stroške. Zadevne države članice ne navajajo zneskov dodatnih stroškov.

Zunanje strokovno mnenje

Delovna skupina za zaposlovanje in konkurenčnost v pomorstvu, ki jo je ustanovila Evropska komisija v okviru integrirane pomorske politike, je svoje poročilo predložila julija 2011¹⁷. Delovna skupina je o izključitvi pomorščakov iz nekaterih direktiv delovnega prava dejala:

„Od sprejetja določb so se zgodile pomembne spremembe, zlasti glede komunikacijske tehnologije, kar lahko olajša izpolnjevanje zahtev glede obveščanja in posvetovanja. Odprava izključitev ali uporaba zahtev, prilagojenih posebnim razmeram zaposlovanja na morju, bi lahko pomagali odstraniti vtis, da so pomorščaki slabše zaščiteni z delovnim pravom Evropske unije kot drugi zaposleni, kar bi se lahko izrazilo v pomanjkanju zanimanja za pomorski poklic.“

Komisija je objavila povabilo k oddaji ponudb za študijo, katere cilj je podpirati pripravo ocene učinka v zvezi z možnim pregledom obstoječih izključitev pomorščakov iz področja uporabe delovnega prava EU. Študijo je izvedel konzorcij pod vodstvom svetovalnega podjetja MRAG Limited. Končno poročilo¹⁸ je bilo predloženo decembra 2010.

¹⁶ AT, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FI, FR, LT, LV, MT, PL, PT, RO, SE, SI in UK.

¹⁷ <http://ec.europa.eu/transport/modes/maritime/seafarers/doc/2011-06-09-tfmec.pdf>.

¹⁸ Svetovalno podjetje MRAG, *Preparatory study for an impact assessment concerning a possible revision of the current exclusions of seafaring workers from the scope of EU social legislation* (Pripravljalna študija za oceno učinka v zvezi z morebitno revizijo obstoječih izključitev pomorščakov iz področja uporabe socialne zakonodaje EU), december 2010.

2.2. Ocene učinka

Na podlagi razprav in posvetovanj z zainteresiranimi stranmi so se oblikovale naslednje možnosti, ki bi se pregledale v oceni učinka:

Možnost 1: neukrepanje EU

V okviru te možnosti EU ne bi sprejela nove pobude, zakonodajne ali nezakonodajne. Obstoječe direktive bi se še naprej uporabljale tako, kot se.

Trendi nakazujejo, da se bo upadanje števila evropskih pomorščakov verjetno nadaljevalo, pri čemer bo vedno več delovnih mest na krovu evropskih plovil zasedalo osebe iz tretjih držav.

Možnost 2: odstopanje ob jamstvu enakovredne ravni varstva

Ta možnost bi pomenila nadomestitev slepih izključitev z določbo, ki bi državam članicam omogočila, da odstopajo od določb direktive za pomorščake, če sta zagotovljena raven varstva, ki ustreza ravni iz direktiv, in učinkovito uveljavljanje pravic s strani zadevnih zaposlenih.

Ta možnost bi omogočila prilagoditev pravnega okvira glede na posebnosti pomorskega sektorja, zlasti oddaljenost delavcev od sedeža podjetja za zelo dolga obdobja, vendar bi od držav članic še vedno zahtevala, da zagotovijo bistvene vidike varstva, če že ne praktičnih ureditev za njegovo izvajanje.

Možnost 3: odstranitev izključitev v vseh direktivah

Ta možnost bi temeljila na predpostavki, da je bil prvotno cilj vseh direktiv vključitev vseh sektorjev dejavnosti in da so izključitve pomorščakov neutemeljene.

Možnost 4: prilagoditev pravil glede na posebnosti sektorja

Ta možnost bi vključevala sprejetje materialnopravnih pravil za prilagoditev pravnih besedil značilnostim pomorskega sektorja. V pomorskem sektorju je na primer prodaja in nakup plovil običajna praksa. Na tem zelo konkurenčnem trgu sprejetje pravil ne bi smelo povzročiti slabšega konkurenčnega položaja za prodajalca plovila s sedežem v EU.

V skladu z vsako posamezno direktivo bo morda treba vzpostaviti posebne ureditve glede meril, ki jih je treba izpolniti, da se postane predstavnik delavcev, ali uporabe splošnih pravil za prodajo plovila.

Razvrstitev možnosti je bila izvedena neodvisno za vsako direktivo, saj bi se lahko najboljši pristop od ene do druge direktive razlikoval. Dejansko bi bila najprimernejša možnost za to pobudo kombinacija štirih različnih možnosti, odvisno od posamezne direktive:

- možnost 3 (odprava izključitev) za direktivo o plačilni nesposobnosti;
- možnost 3 (odprava izključitev) za direktivo o Evropskem svetu delavcev;

- možnost 2 (enakovredna raven varstva) za direktivo o obveščanju in posvetovanju;
- možnost 4 (posebne določbe) za direktivo o kolektivnih odpustih;
- možnost 4 (posebne določbe) za direktivo o prenosu podjetij;
- možnost 1 (brez ukrepanja) za direktivo o napotitvi delavcev.

Ta predlog je v skladu s sklepnimi ugotovitvami poročila o oceni učinka glede razvrstitve možnosti.

Učinek te pobude na MSP, predvsem mala in mikro podjetja, je omejen, ker večina direktiv že izključuje mala in mikro podjetja.

3. PRAVNI ELEMENTI PREDLOGA

Ta predlog uvaja spremembe v pet veljavnih direktiv. Zlasti priznava brezpogojno pravico do obveščanja pomorskih delavcev in posvetovanja z njimi v vseh direktivah, ki so prej dovoljevale izključitve in odstopanja od te pravice (direktiva o Evropskem svetu delavcev, direktiva o obveščanju in posvetovanju, direktiva o kolektivnih odpustih, direktiva o prenosu podjetij).

Postopki za obveščanje delavcev in posvetovanje z njimi prispevajo k izboljšanju upravljanja podjetij in zmanjšanju negativnih posledic nenadnega prestrukturiranja. Podjetja bodo imela koristi od boljšega sporočanja informacij o strategiji podjetja in razlogih za nekatere odločitve zaposlenim, zlasti v času sprememb, in sicer brez znatnih stroškov za delodajalca.

Predlog priznava tudi druge pravice, pri čemer upošteva posebnosti sektorja (odprava v nekaterih posebnih primerih obdobja za razmislek v direktivi o kolektivnih odpustih ali prenosa pogodbe o zaposlitvi/delovnega razmerja v direktivi o prenosu podjetij).

Glede na vrsto sprememb, njihovo sektorsko naravo in načelo ekonomičnosti postopka je zaželena sprememba direktiv z eno samo direktivo.

Pravna podlaga

Ta predlog uvaja spremembe v pet obstoječih direktiv: direktive 2008/94/ES, 2009/38/ES, 2002/14/ES, 98/59/ES in 2001/23/ES. Tri od teh direktiv so bile sprejete na podlagi člena 153 PDEU (prej člen 137 ES): 2009/38/ES, 2002/14/ES in 2008/94/ES. Pravna podlaga direktiv 98/59/ES in 2001/23/ES sta bila člen 100 ES oziroma člen 94 ES, ki ustrežata sedanjemu členu 115 PDEU.

Kljub različnim pravnim podlagam direktiv, ki jih je treba spremeniti, je ob upoštevanju njihove vsebine jasno, da vse podpirajo in dopolnjujejo dejavnosti držav članic na področjih, navedenih v členu 153(1) PDEU, za nadaljnje razvitje ciljev socialne politike Unije.

Člen 153(2) PDEU je torej ustrezna pravna podlaga za en sam predlog o spremembi zgoraj navedenih petih direktiv.

Subsidiarnost in sorazmernost

Ta predlog zadeva pregled petih direktiv. Kot tak se lahko izvede le na ravni EU z direktivo ali vrsto direktiv o spremembi obstoječih aktov.

Ta pobuda se nanaša na sektor, za katerega sta značilna močna mednarodna konkurenca ter velik delež delovne sile, zaposlene na plovilih ene države članice in s poreklom iz drugih držav članic ali tretjih držav. Zato so bile možnosti skrbno preučene glede učinka na sektor v smislu konkurenčnosti in stroškov.

Ob upoštevanju, da sedanje pravno stanje povzroča neenako obravnavanje iste kategorije delavcev s strani različnih držav članic, glede na to, ali navedene države članice uporabljajo izključitve in odstopanja, ki jih dovoljuje veljavna zakonodaja, bi pobuda na ravni EU zagotovila večje upoštevanje enakega obravnavanja, vsaj na ravni plovil, ki plujejo pod zastavo države članice.

Predlagana rešitev se skuša izogniti nalaganju prevelikih stroškov in temelji na podrobni analizi sorazmernosti.

Izbira instrumentov

Izbrani instrument je direktiva. Drugi instrumenti ne bi bili primerni. Cilj je spremeniti pet veljavnih direktiv in to je mogoče doseči samo s pomočjo direktive.

Podrobna obrazložitev določb predloga

Izbira možnosti, ki se izvaja z določbami, opisanimi v nadaljevanju, je v skladu z ugotovitvami ocene učinka¹⁹, ki jo je opravila Komisija v zvezi z vsako od direktiv (kot je opisano zgoraj v poglavju 2.2).

¹⁹ Poročilo o oceni učinka: SEC [...].

Člen 1

Ta člen določa črtanje člena 1(3)(b) Direktive 2008/94/ES. To bo odpravilo možnost izključitve ribičev iz področja uporabe direktive o plačilni nesposobnosti.

Člen 2

Člen 2 ukinja člen 1(7) Direktive 2009/38/ES. Za posadke trgovske mornarice bodo zato veljale določbe direktive o Evropskem svetu delavcev.

Člen 3

Ta člen spreminja člen 3(3) Direktive 2002/14/ES, da bi pojasnil, da države članice lahko odstopijo od splošnih določb direktive, samo kadar sta zagotovljena enakovredna raven varstva in učinkovito uveljavljanje pravic s strani zadevnih zaposlenih.

Člen 4

Ta člen uvaja štiri spremembe v Direktivo 98/59/ES.

Prva sprememba dodaja opredelitev „prenosa“ s sklicevanjem na Direktivo 2001/23/ES.

Druga sprememba črta člen 1(2)(c), kar pomeni vključitev posadke morskih plovil na področje uporabe direktive o kolektivnih odpustih.

Tretja sprememba pojasnjuje, da bi se moralo uradno obvestilo iz člena 3(1) Direktive vedno zagotoviti pristojnemu organu države članice zastave. To pojasnilo je potrebno zaradi možnega soobstoja pogodb o zaposlitvi na podlagi različnih nacionalnih zakonodaj.

Četrta sprememba dodaja novo določbo, ki navaja, da države članice lahko dajo pristojnemu organu pooblastilo, da delno ali v celoti odstopi od določb o „obdobju za razmislek“, kadar se predvideni kolektivni odpust izvede kot posledica prenosa, ki se nanaša izključno na eno ali več plovil, ali kadar delodajalec uporablja eno samo plovilo. Če države članice želijo uporabiti to odstopanje, se morajo pri prenosu te določbe v svojo zakonodajo posvetovati s socialnimi partnerji. Ta sprememba upošteva značilnosti pomorskega sektorja. Izvajanje „obdobja za razmislek“ na zelo konkurenčnem trgu za nakup in prodajo plovil bi prodajalca EU postavil v podrejen konkurenčni položaj. Poleg tega določa olajševalne ukrepe za podjetja, ki uporabljajo eno samo plovilo.

Poudariti je treba, da se v primeru prodaje, ki se nanaša izključno na eno plovilo ali več plovil, ali v primeru delodajalca, ki uporablja eno plovilo, obveznost obveščanja in posvetovanja iz člena 2 še naprej uporablja.

Direktiva se še naprej v celoti uporablja v vseh drugih okoliščinah, kadar je predviden kolektivni odpust članov posadke plovila.

Člen 5

Sedanji člen 1(3) Direktive 2001/23/ES se razveljavi. Direktiva se v celoti uporablja za morska plovila, ki so registrirana v državi članici in/ali plujejo pod zastavo države članice, ne glede na to, kje se nahajajo. Vendar ob upoštevanju značilnosti pomorskega sektorja lahko države članice po posvetovanju s socialnimi partnerji odstopijo od določb poglavja II

Direktive v primeru prenosov, ki se nanašajo izključno na eno morsko plovilo ali več morskih plovil, ali kadar podjetje ali obrat, ki se prenaša, uporablja eno samo morsko plovilo. Zato se v primeru prenosov, ki zadevajo izključno plovila, ali v primeru podjetja, ki uporablja eno samo plovilo, uporabljajo vsaj določbe Direktive o obveščanju in posvetovanju.

Plovila so v celoti zajeta v področje uporabe direktive, kadar pomenijo eno od sredstev, ki jih je treba prenesti.

Člen 6

Člen 6 vsebuje protiregresijsko klavzulo. Njen cilj je varovanje pravic delavcev, zajetih v področje uporabe predloga, ki so jih priznavale države članice pred začetkom njegove veljavnosti.

Člen 7

Člen 7 vsebuje klavzulo o pregledu. Cilj pregleda je spremljanje izvajanja in uporabe členov 4 in 5 Direktive v državah članicah, zlasti glede dveh vprašanj: pojava spremembe zastave in ravni zaposlovanja pomorščakov iz držav članic EU.

Člen 8

Za upoštevanje razlik med državami članicami glede narave pomorskega sektorja in obsega, v katerem so pomorščaki vključeni v področje uporabe nacionalne delovne, člen 8 določa prehodno obdobje petih let.

Člena 9 in 10

Te določbe so standardne določbe o začetku veljavnosti in naslovniki direktive.

4. PRORAČUNSKE POSLEDICE

Predlog ne vpliva na proračun Unije.

5. DODATNE INFORMACIJE

KORELACIJSKA TABELA

Države članice morajo Komisiji sporočiti besedilo nacionalnih določb za prenos direktive, vendar se ne zahteva, da zagotovijo korelacijske tabele.

EVROPSKI GOSPODARSKI PROSTOR

Predlagani akt se nanaša na zadevo EGP in ga je zato treba razširiti na Evropski gospodarski prostor.

Predlog

DIREKTIVA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

o spremembi direktiv 2008/94/ES, 2009/38/ES, 2002/14/ES, 98/59/ES in 2001/23/ES, v zvezi s pomorščaki

(velja za EGP)

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije, zlasti člena 153(2) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

po predložitvi osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora²⁰,

ob upoštevanju mnenja Odbora regij²¹,

v skladu z rednim zakonodajnim postopkom,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Na podlagi člena 153 Pogodbe o delovanju Evropske unije lahko Evropski parlament in Svet v skladu z rednim zakonodajnim postopkom v obliki direktiv sprejmeta minimalne zahteve, ki se postopno izvajajo, z namenom izboljšanja delovnih razmer, varstva delavcev v primeru prenehanja pogodbe o zaposlitvi, obveščanja delavcev in posvetovanja z njimi ter delovnega okolja s ciljem varovanja zdravja in varnosti delavcev. Take direktive se morajo izogniti uvajanju upravnih, finančnih in zakonskih omejitev, ki bi lahko zavirale ustanavljanje in razvoj malih in srednjih podjetij.
- (2) Direktiva 2008/94/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. oktobra 2008 o varstvu delavcev v primeru plačilne nesposobnosti delodajalca²², Direktiva 2009/38/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 6. maja 2009 o ustanovitvi Evropskega sveta delavcev ali uvedbi postopka obveščanja in posvetovanja z delavci v družbah ali povezanih družbah na območju Skupnosti²³, Direktiva 2002/14/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2002 o določitvi splošnega okvira za

²⁰ UL C, , str. .

²¹ UL C, , str. .

²² UL L 283, 28.10.2008, str. 36.

²³ UL L 122, 16.5.2009, str. 28.

obveščanje in posvetovanje z delavci v Evropski skupnosti²⁴, Direktiva Sveta 98/59/ES z dne 20. julija 1998 o približevanju zakonodaje držav članic v zvezi s kolektivnimi odpusti²⁵ in Direktiva Sveta 2001/23/ES z dne 12. marca 2001 o približevanju zakonodaje držav članic v zvezi z ohranjanjem pravic delavcev v primeru prenosa podjetij, obratov ali delov podjetij ali obratov²⁶ bodisi izključujejo pomorske delavce iz svojega področja uporabe bodisi dovolijo državam članicam, da jih izključijo.

- (3) Če obstoj izključitev in/ali možnost za njihovo uvedbo ni utemeljena z objektivnimi razlogi, bi jih bilo treba odpraviti.
- (4) Ta direktiva spoštuje temeljne pravice in upošteva načela, priznana v Listini Evropske unije o temeljnih pravicah, zlasti pravico do obveščenosti in posvetovanja v podjetju (člen 27) in pravico do poštenih in pravičnih delovnih pogojev (člen 31), kakor je navedeno v členu 6 Pogodbe o Evropski uniji. To direktivo je treba izvajati v skladu z navedenimi pravicami in načeli. Vendar pa obstoj izključitev in/ali možnost za njihovo uvedbo lahko preprečita ali omejita možnost za pomorske delavce, da v celoti uveljavljajo svojo pravico do obveščanja in posvetovanja ter pravico do zdravih in varnih delovnih pogojev ter delovnih pogojev, ki spoštujejo njegovo dostojanstvo, pri čemer sta obe zapisani v Listini Evropske unije o temeljnih pravicah.
- (5) Sedanji pravni položaj povzroča neenako obravnavanje iste kategorije delavcev s strani različnih držav članic glede na to, ali uporabljajo izključitve in odstopanja, ki jih dovoljuje obstoječa zakonodaja. Veliko držav članic je izključitve uporabilo v omejenem obsegu.
- (6) Komisija je 10. oktobra 2007 predstavila svojo vizijo celostne pomorske politike za Evropsko unijo, „modro knjigo“²⁷. Ta vizija priznava, da so vsa vprašanja v zvezi z evropskimi oceani in morji med seboj povezana in da se morajo politike v zvezi z morjem oblikovati tako, da so med seboj povezane, če želimo doseči zelene rezultate.
- (7) Modra knjiga²⁸ je poudarila potrebo po povečanju števila delovnih mest in njihove kakovosti v pomorskem sektorju za evropske državljane ter pomen izboljšanja delovnih pogojev na ladjah.
- (8) V skladu s členom 154(2) PDEU se je Komisija posvetovala s socialnimi partnerji na evropski ravni o možni usmeritvi ukrepanja Unije na tem področju.
- (9) Ob upoštevanju tehnološkega razvoja v zadnjih letih, zlasti glede komunikacijske tehnologije, bi bilo treba posodobiti zahteve glede obveščanja in posvetovanja.
- (10) Pravice pomorščakov, zajetih v tej direktivi, ki jih priznavajo države članice v nacionalni zakonodaji za izvajanje direktiv 2008/94/ES, 2009/38/ES, 2002/14/ES, 98/59/ES in/ali 2001/23/ES, bi bilo treba spoštovati.
- (11) Ta direktiva prispeva k doseganju ciljev na podlagi člena 151 PDEU.

²⁴ UL L 80, 23.3.2002, str. 29.

²⁵ UL L 225, 12.08.98, str. 16.

²⁶ UL L 82, 22.3.2001, str. 16.

²⁷ COM(2007) 575 final z dne 10. oktobra 2007.

²⁸ COM(2007) 575 final z dne 10. oktobra 2007.

- (12) Zato je primerno spremeniti direktive delovnega prava, ki pomorščake izključujejo s svojega področja uporabe ali dovolijo odstopanja, ki ne temeljijo na objektivnih razlogih.
- (13) Ker cilja te direktive države članice ne morejo zadovoljivo doseči in ker se ta cilj zaradi obsega in vplivov ukrepa laže doseže na ravni Unije, lahko Unija sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti iz člena 5 Pogodbe Evropske unije. V skladu z načelom sorazmernosti iz navedenega člena ta direktiva ne presega tistega, kar je potrebno za doseganje navedenega cilja –

SPREJELA NASLEDNJO DIREKTIVO:

Člen 1
Sprememba Direktive 2008/94/ES

Člen 1(3) se nadomesti z naslednjim:

„3. Kadar se taka določba že uporablja v njihovi nacionalni zakonodaji, lahko države članice še naprej izključujejo gospodinjske pomočnike/ice, zaposlene pri fizičnih osebah, iz področja uporabe te direktive.“

Člen 2
Sprememba Direktive 2009/38/ES

Direktiva 2009/38/ES se spremeni:

V členu 1 se črta odstavek 7.

Člen 3
Spremembe Direktive 2002/14/ES

Direktiva 2002/14/ES se spremeni:

Člen 3(3) se nadomesti z naslednjim:

„3. Države članice lahko odstopajo od te direktive s posebnimi določbami za posadke plovil, ki redno vozijo na odprtem morju, če take posebne določbe zagotavljajo enakovredno raven varstva pravice do obveščanja in posvetovanja ter njeno učinkovito uveljavljanje s strani zadevnih zaposlenih.“

Člen 4
Spremembe Direktive 98/59/ES

Direktiva 98/59/ES se spremeni:

(1) Člen 1 se spremeni:

(a) v odstavku 1 se doda naslednja točka (c):

„(c) „prenos“ se razlaga v smislu Direktive 2001/23/ES.“

(b) v členu 1(2) se črta točka (c).

(2) V členu 3(1) se vstavi novi drugi pododstavek:

„Kadar se načrtovani kolektivni odpusti nanašajo na člane posadke morskega plovila, se uradno obvestilo pošlje pristojnemu organu države, pod zastavo katere plovilo pluje.“

(3) V členu 4 se vstavi naslednji odstavek 1a:

„1a. Kadar se načrtovani kolektivni odpusti članov posadke izvedejo v povezavi s prenosom morskega plovila ali izhajajo iz njega, lahko države članice po posvetovanju s socialnimi partnerji pristojni javni organ pooblastijo, da v celoti ali deloma odstopi od obdobja iz odstavka 1, in sicer v naslednjih okoliščinah:

(a) predmet prenosa je izključno eno ali več morskih plovil,

(b) delodajalec uporablja eno samo morsko plovilo.“

Člen 5

Spremembe Direktive 2001/23/ES

Direktiva 2001/23/ES se spremeni:

Člen 1 se spremeni:

(1) Odstavek 2 se nadomesti z naslednjim:

„2. Ta direktiva se uporablja, brez poseganja v odstavek 3, kadar in v kolikor je podjetje, obrat ali del podjetja ali obrata, ki se prenese, na ozemlju, na katerem velja Pogodba.“

(2) Odstavek 3 se nadomesti z naslednjim:

„3. Ta direktiva se uporablja za prenos morskega plovila, ki je registrirano v državi članici in/ali pluje pod zastavo države članice ter predstavlja podjetje, obrat ali del podjetja ali obrata za namene te direktive, tudi če ni na ozemlju, na katerem velja Pogodba.“

(3) Doda se naslednji odstavek 4:

„4. Države članice lahko po posvetovanju s socialnimi partnerji določijo, da se poglavje II te direktive ne uporablja v naslednjih okoliščinah:

(a) predmet prenosa je izključno eno ali več morskih plovil,

(b) podjetje ali obrat, ki se prenese, uporablja eno samo morsko plovilo.“

Člen 6

Izvajanje te direktive ne more biti pod nobenimi pogoji vzrok za znižanje splošne ravni varstva oseb, zajetih v tej direktivi, ki jo države članice že zagotavljajo na področjih, zajetih v direktivah 2008/94/ES, 2009/38/ES, 2002/14/ES, 98/59/ES in/ali 2001/23/ES.

Člen 7

Komisija po posvetovanju z državami članicami in socialnimi partnerji na ravni Unije poročilo o izvajanju in uporabi členov 4 in 5 te direktive Evropskemu parlamentu in Svetu predloži najpozneje do dve leti po datumu iz člena 8.

Člen 8

1. Države članice sprejmejo zakone in druge predpise, potrebne za uskladitev s to direktivo, najpozneje do pet let po datumu začetka veljavnosti tega sklepa. Države članice o tem takoj obvestijo Komisijo.

Ko države članice sprejmejo zakone in druge predpise, potrebne za uskladitev s to direktivo, se v njih sklicujejo na to direktivo ali pa sklic nanjo navedejo ob njihovi uradni objavi. Način sklicevanja določijo države članice.

2. Države članice Komisiji sporočijo besedilo temeljnih predpisov nacionalnega prava, ki jih sprejmejo na področju, ki ga ureja ta direktiva.

Člen 9

Ta direktiva začne veljati dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Člen 10

Ta direktiva je naslovljena na države članice.

V Bruslju,

Za Evropski parlament
Predsednik

Za Svet
Predsednik